

سرشناسه: رضوی، اعظم / ۱۳۶۰

عنوان و نام پدیدآور: مسائلی در مشاوره‌ی بالینی کودک: مشاوره‌ی تربیتی / [ویلیام پی ارچول، برایان کی مارتنز]؛ مترجم اعظم رضوی

ویراستار: رضوی، اعظم / ۱۳۶۰

مشخصات نشر: ارومیه شرکت تعاونی دنیای کتاب واژه ارومیه، ۱۳۹۳.

مشخصات ظاهری: ۳۳۶ ص.: مصور.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۵۱۸-۳۳-۷

وضعیت فهرست نویسی: فبا

موضوع: روان شناسی / مدرسه روان شناسی مشاوره، مشاوران آموزشی

نام کتاب: مسائلی در مشاوره‌ی بالینی کودک: مشاوره‌ی تربیتی

مترجم: اعظم رضوی

ایمیل: (AZAMRAZAVI1393@GMAIL.COM)

چاپ اول: ۱۳۹۳

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

قیمت: ۳۰۰۰۰۰ ریال

ناشر: شرکت تعاونی انتشارات دنیای کتاب واژه

آدرس دفتر پخش: ارومیه-خیابان دانش ۲- ساختمان تایماز- طبقه ۲ واحد ۶-۰۴۴۳۲۲۵۴۴۱۳

فهرست

گزیده ای از پیشگفتار نویسنده	۷
پیشگفتار مترجم	۱۱
بخش اول پیشینه	۱۲
فصل اول	۱۴
مقدمه ای بر مشاوره	۱۴
کارایی و تأثیرگذاری مشاوره ی خدمات انسانی	۱۷
تأثیرات تاریخی بر نقش مشاوره ی خدمات انسانی	۱۹
تأثیرات تاریخی بر نقش مشاوره در مدرسه	۲۲
تغییرات در ارائه ی خدمات آموزشی ویژه	۲۳
آماده سازی مفهوم مشاوره برای مدارس امروزی	۲۵
تعریف این کتاب از مشاوره در مدرسه	۲۶
فصل دوم	۳۵
افزایش تغییر در مدارس	۳۵
تغییر باورها، نگرش ها و رفتارها در طی فرایند مشاوره	۳۶
استراتژی های عمومی برای تغییرات تأثیرگذار در سیستم های انسانی	۴۵
مبانی نفوذ اجتماعی و کاربردهای آنها در مشاوره ی مدرسه	۴۷
معانی دیگر تأثیر	۶۲
مدل نفوذ/تعامل بین فردی	۶۷
نفوذ و کاربرد آن در مشاوره ی مدرسه	۶۷
فصل سوم	۷۳
مدرسه به عنوان یک بستر برای مشاوره	۷۴
سنت سازمانی در نظام مدارس عمومی	۷۵
ساختار خدماتی مدارس دولتی	۸۶
مشاوره ی مدرسه از دیدگاه اداری	۹۶
فصل چهارم	۱۰۲
پایه های مدل یکپارچه ی مشاوره ی مدرسه ای	۱۰۳

۱۰۳	پایه های سلامت روان اجتماعی و مشاوره‌ی سلامت روان
۱۲۲	خلاصه‌ی اصول یک مدل جامع مشاوره‌ی مدرسه
۱۲۲	دستیابی به ورود در مشاوره مدرسه: ورود به شبکه‌ی ارائه خدمات
۱۳۱	فصل پنجم
۱۳۲	توضیحات و کاربرد مدل
۱۳۲	ارزیابی انتقادی از مدل مشاوره
۱۴۰	مدل جامع مشاوره‌ی مدرسه
۱۶۱	فصل ششم: انتخاب و ارزیابی مداخلات مبتنی بر مدرسه
۱۶۳	اثرات دیگر مداخله
۱۸۵	ارزیابی خروجی مداخله
۱۸۹	بخش سوم: انتخاب های کلیدی در مشاوره
۱۹۰	فصل هفتم: معلمان به عنوان مشاوره شوندگان
۱۹۲	دیدگاه‌هایی درباره‌ی معلمان و تدریس
۲۰۱	دیدگاه‌ها نسبت به معلمان و مشاوره‌ی مدرسه
۲۰۹	افزایش تأثیر مشورت با معلمان
۲۱۵	ارائه‌ی پشتیبانی مشاوره‌ای به معلمان
۲۱۷	فصل هشتم: دانش آموزان به عنوان مشاوره شوندگان
۲۱۹	قوانین ارائه‌ی خدمات حاکم در مدارس
۲۲۲	رویکرد آموزشی به طبقه بندی
۲۳۶	مدل چارچوبی موفقیت دانش آموزان
۲۴۲	فصل نهم: مطالعه‌ی موردی مشاوره
۲۵۱	تحلیل مشاور از مصاحبه‌ی نخست
۲۷۰	فصل دهم: تمرینات مؤثر مشاوره‌ی مدرسه
۲۷۲	پیدایش تیم های مشاوره‌ی مدرسه محور
۲۷۴	تغییرات IDEA
۲۷۴	مرور مجدد مشاوره‌ی مدرسه
۲۷۶	عناصر کلیدی مدل یکپارچه‌ی ما
۲۷۹	کمک به آینده‌ی مشاوره‌ی مدرسه

۲۸۰	 فنون تصمیم گیری آموزشی
۲۸۱	 علم تغییر رفتار مشاوره شونده
۲۸۱	 سیاست حمایت از عملی سازی
۲۸۳	 منابع و مآخذ
۳۱۸	 درباره‌ی نویسندگان

www.ketab.ir

گزیده ای از پیشگفتار نویسنده:

مشاوره یک مدل غیر مستقیم ارائه‌ی خدمات مشاوره ای است. در این شیوه یک متخصص (مشاور) و یکی از کارکنان (مشاوره شونده) برای بهبود سطح عملکرد یک مراجع در زمینه های کارکردی حوزه هایی که در آن عضو است و برای افزایش ظرفیت کارکنان هنگام سروکار داشتن با موقعیتهای مشابه آتی در مدرسه، با هم کار می کنند؛ برای مثال، یک روانشناس ممکن است در مورد دانش آموزان کلاس یک معلم با وی گفتگو کند. آغاز به کار مشاوره‌ی مدرسه از ۱۹۶۰ که توسط آموزش عمومی به طور رسمی معرفی گردید، بوده است. امروزه، برنامه های آموزش کارشناسی ارشد در تخصص های گوناگون روانشناسی و آموزش نیازمند درس مشاوره است.

مشاوره می تواند یک ابزار قدرتمند در ارائه‌ی خدمات روانشناسی باشد، اما بایستی به خاطر داشت که مشاوره دارای یک مرحله نیازمندی از مهارت ها و پیچیدگیهاست...

در آماده سازی این مجلد، ما هدف اصلی را بر این مبنا قرار دادیم که مراحل تجربه های مختلف ساده انگارانه ای را که توسط روانشناس مدرسه به کار می رود پیش بینی نماییم. در انتهای کتاب ما یک روش منظم برای مشاوره‌ی مدرسه که هدفش بیشتر ارائه‌ی اطلاعات موردنظر برای یک مشاور جهت توانمند سازی است پیشنهاد خواهیم داد.

خواننده بایستی به یاد داشته باشد که استفاده‌ی اندک از اصطلاحات مبهم روانشناسی مدرسه به طور عمدی صورت گرفته و به این دلیل بوده که کار مشاوره در مدارس امروزی را به عنوان نوعی رشته‌ی تخصصی به رسمیت بشناسیم.

مخاطبان اصلی این کتاب، روانشناسان بالینی کودک و روانشناسان مدرسه هستند؛ بنابراین روانشناسان سایر تخصص ها می توانند به دنبال یافتن مطالب کاربردی مرتبط با رشته‌ی خود باشند. مخاطبان فرعی دیگری که به وضوح مد نظر ما هستند، متخصصان آموزشی شامل مشاوران، آموزش دهندگان ویژه، و مددکاران اجتماعی می باشند.

آنچه خواننده باید برای بهره‌مندی از این کتاب به خاطر بسپارد، داشتن یک پیش‌زمینه‌ی قوی در حوزه‌های تخصصی‌گرایشهای مختلف روانشناسی به جهت جلب کمک‌ها، و بهبود مهارتهای ارتباطی بین‌انسانهاست.

ما معتقدیم روش‌های کلی آورده شده در این کتاب با آنچه که پیش از این منتشر شده است تفاوت دارد؛ هرچند ادعا نداریم که تمام مطالب بدیع و خلاقانه است اما، هدف ما این بوده که به جای داشتن ترکیبی از اکثر اصول اعتباری تجربی یا مفهومی که مشاوران می‌شناسند به یک مدل منحصر به فرد که بویژه با عملکرد مبتنی بر مدرسه مرتبط است نزدیک شویم.

ما تلاش داریم جنبه‌هایی از مدلهای اختصاصی تاریخی از مشاوره‌ی سلامت روان و مشاوره‌ی رفتاری را با اصول نفوذ اجتماعی، نفوذ بین فردی، حمایت اجتماعی و روانشناسی سازمانی در هم ادغام نمائیم.

در مدل ما کارکرد مؤثر اثرات مشاوره‌ی مدرسه مرتبط با موفقیت سه بخش حل مسئله، نفوذ اجتماعی و حمایت و توسعه‌ی بخش‌هاست.

ساختار این کتاب شامل سه بخش اصلی است. بخش اول این کتاب شامل سه فصل می‌باشد که اطلاعات زیربنایی متشکل از کاربردهای نفوذ بین فردی در مشاوره را شرح می‌دهد (فصل ۲) و درک این مطلب که مدرسه به عنوان زمینه‌ای برای مشاوره است (فصل ۳).

بخش دوم، که شامل فصل‌های ۴ تا ۶ است، اسناد مهم فرایندها و نتایج مشاوره‌ی مدرسه را نمایش می‌دهد. فصل ۴ و ۵ که مدل یکپارچه‌ی ما از مشاوره را نشان می‌دهد، روی عناصر مشاوره‌ی سلامت روان، مشاوره‌ی رفتاری، حمایت حرفه‌ای، حل مسئله، نفوذ اجتماعی و بافت سازمانی تمرکز دارد. نمایش برخی دیگر از مواردی که مقداری از این عناصر اصلی فاصله دارد، در فصل ۶ آورده شده که پیشنهاد مشاوره برای چگونگی انتخاب اصول مداخلات مدرسه و چگونگی ارزیابی تأثیرات آنها در انواع نتایج و پیامدهای درمان، تمامیت، و اعتبار اجتماعی است. فصل ۷، بخش سوم، در مشاوره‌ی مدرسه، شرکت‌کنندگان کلیدی- معلمان و دانش‌آموزان- در فصول ۷ و ۸ شرح داده شده‌اند؛ به همین ترتیب فصل

۹ شامل شرح یک مطالعه‌ی موردی از مشاوره‌ی مدرسه، هدایت و تحلیل از سوی نویسنده‌ی نخست کتاب است. فصل ده خاتمه ایست که نکات مهم را بازبینی کرده و آنچه را که پیش روست برای عملکرد آینده‌ی مشاوره‌ی مدرسه جستجو می کند. ما با مشاهده‌ی بازخوردهای مثبت دانشجویان و کارآموزان برای ویراست اول: تمرین اصول مفهومی و تجربی مشاوره، خیلی دلگرم شدیم. برای مثال: هاینز (۱۹۹۸) نوشته: در بازنگری متن من بازتاب رفتارهای خودم را در آنچه پیشنهاد شده بود از یک دیدگاه دیگر یافتم...

ما این امید را داریم خوانندگان ویراست دوم نیز آن را مثمر ثمر ببینند.

آنچه در این ویراست جدید است، مفاهیم مختلفی از قبیل: اصلاحات IDEA از ۱۹۹۷ برای مشاوره‌ی مدرسه؛ روش های بیشتر برای بخش حمایت و توسعه؛ روشهایی برای انجام یک عملکرد ارزیابی رفتاری؛ یک لیست از مداخلات آموزشی؛ کمبود معلم؛ استخدام؛ و مسائل مربوط به ابقاء؛ برنامه ها و مداخلات پیش از ارجاع؛ افزایش مهارتهای معلمی؛ استراتژی های انتقال و تأمین و نگهداری؛ و در برداشتن مطالعات تحقیقی جدیدی است که تأثیرات تمرین بر مشاوره‌ی مدرسه را اطلاع می دهد.

شنیده ها حاکی از آن است که از نقاط قوت طرح اول کتاب به اختصار بیان کردن بسیاری از مسائل وابسته به مشاوره‌ی مدرسه است.

ما پیشنهاد می کنیم برای پوشش عمیق موضوعات نشان داده شده منابع ذکر شده را دنبال کنید: کاپلان و کاپلان (۱۹۹۹/۱۹۹۳)، مشاوره‌ی سلامت روان؛ کراتوچویل و برگان (۱۹۹۰)، مشاوره‌ی رفتاری؛ شریدان، کراتوچویل و برگان (۱۹۹۶)، مشاوره‌ی رفتاری متقارن؛ مارکز (۱۹۹۵)، مسائل ثبت شده؛ ویت، دالی و نوئل (۲۰۰۰)، ارزیابی عملکرد؛ و تلزرو، تنکسلی (۲۰۰۰، اصلاحات IDEA از ۱۹۹۷).

کتابها به ندرت تنها حاصل تلاش نویسندگانشان هستند و با در ذهن داشتن این مطلب، ما امید این را داریم که بتوانیم از افراد مختلفی که در نوشتن این کتاب همکاری داشتند قدردانی کنیم. از پریسلا گرسام و لینه می یرز برای دقتشان در بازخوانی و تلاش در ویرایش متن ها

تشکر می کنیم. همچنین از کمکهای بلی یر جانسون در آماده سازی جدول ۱-۵ قدردانی می نمائیم.

از کمکهای علمی جرالد کاپلان و برترام اچ. ریون برای انگیزه دادنشان. جرالد کاپلان، پروفیسور روانپزشکی بازنشسته از مدرسه‌ی روانپزشکی هاروارد و مبتکر تمرینات جدید مشاوره‌ی سلامت روان به جهت تأثیرات اولیه‌ی ای که روی فهم و درک ما از مشاوره‌ی بین فردی، سازمانی و جنبه‌ی پیشگیرانه‌ی مشاوره داشته است. برت راون، پروفیسور بازنشسته‌ی روانشناسی دانشگاه کالیفرنیا، لس آنجلس و روانشناس اجتماعی مشهور، که تا حد زیادی دید مثبت ما به نقش نفوذ اجتماعی و تأثیر بازی بین فردی در مشاوره را افزایش داد. ما از هر دوی این بزرگواران برای لطفها و دیدگاههایشان در زمینه‌ی رفتار انسان که ما را در جهت پیشبرد مدل یکپارچه‌ی ای که از مشاوره داشتیم هدایت نمود سپاسگزاریم.

همچنین ما اذعان می کنیم که بسیاری از دانشجویان مستعد مقطع دکتری در طی ۵ سال گذشته با تلاشهای سخت کوشانه و دیدگاههای خود، کمکهای بی دریغشان را برای پیشرفت مدل ما عرضه داشتند؛ از جمله: ست آلد ریچ، تریس برادلی، سندی چفالیس، تری چونینگ، شیلا کلونان، اد دالی، امی دومبالیس، پریسلا گرسام، آندریا هیرالال، ریچارد هلینگر، ماری کاترین مورای، لینه می یرز، سوزان اسمیت اسکات و میشله ریچارد.

نهایتاً بیل ارچول از همسرش، آن شولت، برای حمایت‌های مداوم در تحقیقاتش، انجام امور اداری، مشاوره‌ای و فعالیتهای هماهنگی که به خوبی روی افکار پیروزمندانه‌ی وی در مشاوره‌ی مدرسه نقش داشت، تشکر می کند. برایان مارتنز نیز از همسرش رز ماری، برای انرژی دادن، ایجاد بینش و تلنگر زدن به او که سبب می شد آنچه را که مورد نیاز برقراری تعادل بین کار و خانواده است به ارمغان آورد، تقدیر و تشکر می کند.

ویلیام پی. ارچول

برایان کی. مارتنز

پیشگفتار مترجم:

در یکی از روزها که مثل اکثر مواقع جلسه‌ی مشاوره‌ی عمومی در خوابگاه داشتم و دانشجویان حاضر به برخی از مشکلات خود اشاره می نمودند، یکی از آنها مطلبی را عنوان کرد که اکثر دوستان نیز آن را به طرق مختلف تأیید کردند؛ این دانشجو که در رشته‌ی مشاوره مشغول به تحصیل بود گلایه داشت از این که بعد از فارغ التحصیلی در رشته‌ی خود، نه تجربه‌ی عملی خاصی در این دوران به دست آورده و نه کتابخانه‌ای غنی در این زمینه وجود داشته که از آن کمک بگیرد. این مطلب مرا به فکر انداخت و همان جا به وی قول دادم در تألیف ها و ترجمه های آتی خود حتماً نظر ایشان را نیز ملحوظ نمایم.

کتابی که پیش روی شماست در زمینه‌ی کار مشاوره‌ای در مدارس نگاشته شده است، امیدوارم با ترجمه‌ی این اثر که نویسندگان آن هر دو از اساتید بنام در این زمینه اند، اندکی به غنای منابع موجود فارسی در حوزه‌ی مشاوره‌ی بالینی کودک در مدارس، که کمبود آن کاملاً احساس می گردد افزوده شود.

هر چند تلاش گردیده تا حد امکان مطالب پیش رو با نثری روان و ساده بیان شود، اما قطعاً عاری از اشکال نیست و لذا از اساتید، دانشجویان و علاقه‌مندان محترم انتظار می رود در صورت مشاهده‌ی هر نوع اشتباه (چاپی، املائی و دستوری و غیره) پیشنهادات خود را به ایمیل شخصی مترجم AZAMRAZAVI1393@gmail.com ارسال نمایند تا در چاپ های بعدی اعمال گردد.

در خاتمه جا دارد از کلیه‌ی دوستان و همکارانی که در ترجمه‌ی این کتاب زحماتی متحمل شدند قدردانی شود. از خواهر زاده‌ی عزیزم آقای وحید کریم آزاد به خاطر همکاری در چاپ و ویرایش و طی مراحل اداری، خانم زهرا عصمتی خواهرزاده‌ی پرتلاشم و همسر ایشان آقای مهدی موسی زاده بابت راهنمایی های ارزنده‌ی ای که در زمینه‌ی ویرایش کتاب ارائه نمودند، و سرکار خانم محسنی مسئول انتشارات گل واژه، تشکر نموده و با این وصف یادآوری می گردد که تمامی معایب و لغزش ها متوجه شخص مترجم می باشد.

امید است که توانسته باشم در پیشبرد علمی کشور عزیزم گام مثبتی بردارم.

اعظم رضوی

روانشناس بالینی

مشاور و مدرس دانشگاه فرهنگیان ارومیه

تابستان ۱۳۹۳